

УДК 612.36; 612.55

**РОЗПОДІЛЕННЯ ЛІПІДІВ МІЖ ЖОВЧЮ ТА КРОВ'Ю
ПРИ ДІЇ ПЕСТИЦИДІВ**

ПОЛЕТАЙ В.М., ЖИДЕНКО А.О.

*Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка,
Україна, м. Чернігів*

Окремі фракції ліпідів відіграють важливу роль в біологічних рідинах організму тварин та людини. В механізмах, які підтримують гомеостатичні характеристики крові по даним органічним складовим, вирішальне значення має печінка. Цьому органу належить головна роль в детоксикації ксенобіотиків і в залежності від хімічної будови останніх можуть бути задіяні в процес перетворення чужорідних речовин різні ланки обміну речовин, в тому числі, пов'язаних з обміном ліпідів. Тому метою нашої роботи було дослідити вплив раундапу та зенкора на розподіл основних фракцій ліпідів в жовчі, крові та тканині печінки при адаптації риб до змінених умов існування. Об'єктом дослідження слугував короп-дворічка (*Surginus carpio L.*). Маса риб коливалась в межах 200-250г. Концентрацію досліджуваних пестицидів (0,04мг/дм³ для раундапу (гліфосату) та 0,2мг/дм³ для зенкора, що становить 2 ГДК відповідно) задавали у 200-літрових акваріумах (40л на 1 піддослідну тварину). В пробах жовчі, крові та безпосередньо тканині печінки риб визначали основні фракції ліпідів за допомогою тонкошарової хроматографії. Перебування коропа впродовж 14 днів у акваріумі із заданими концентраціями пестицидів вело до суттєвих змін в обміні та розподілі ліпідів між різними біорідинами та тканинами. Зокрема, концентрація домінуючої фракції фосfolіпідів у тканині печінки при дії зенкора та раундапу при 2 ГДК зростала відповідно на 21,8% та 57,9% (p<0,05) в порівнянні з контрольними тваринами. В той час у жовчі концентрація фосfolіпідів знизилась на 25,4% при дії раундапу, а зенкор сприяв підвищенню їх з цієї біорідини на 27,7% (p<0,05). Рівень фосfolіпідів в крові риб мав тенденцію до підвищення. Зміни у співвідношенні холестерину, його ефірів, вільних жирних кислот та тригліцеридів в досліджуваних тканинах коропа при дії пестицидів були різноспрямовані і будуть охарактеризовані в доповіді.